HRA S DOBRÝMI OTÁZKAMI

Co máme společného s dětmi z celého světa

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

Tato hra vznikla v rámci projektu Otázkami k rozvíjení demokratických hodnot, který byl spolufinancován Evropskou unií. Realizace proběhla v rámci Operačního programu Praha – pól růstu
(reg. č.: CZ.07.4.68/0.0/0.0/16_037/0000348).

Hra s dobrými otázkami – Co máme společného s dětmi z celého světa
@ Člověk v tísni, o.p.s.
Praha, červenec 2019
ISBN 978-80-7591-030-1

Toto dílo [Hra s dobrými otázkami – Co máme společného s dětmi z celého světa] je licencováno pod licencí Creative Commons [BY-NC-SA]. Licenční podmínky navštivte na adrese: https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/cz/legalcode

Autorky hry:
Melanie Nováková (Černá), Vladěna Baetge Jahn

Hra s dobrými otázkami je vzdělávací deskovou hrou, která facilituje rozvoj znalostí, dovedností a postojů v oblasti, na kterou se tematicky zaměřuje. Hra vychází z principů sociálního konstruktivismu. Žáci v tříčlenných skupinkách postupně odpovídají na otázky a plní úkoly, které je vedou k osvojení daného tématu. Otázky ve hře jsou formulovány tak, aby probouzely zvědavost a aby docházelo k propojování nových a stávajících poznatků. Tato skupinová aktivita vytváří příležitost pro rozvoj kritického myšlení, kreativity, schopnosti spolupracovat na řešení problémů i komunikační a občanské kompetence.

Hra je kompatibilní s rámcem doporučeným UNESCO pro Enquiry Based Learning (badatelské vzdělávání ve společenskovědních předmětech). V návaznosti na hru mohou žáci své vlastní zkušenosti a nové znalosti proměnit v hypotézy a ty ověřit pomocí návrhu vlastního badatelského projektu.

Koncept hry vyvinula Vladěna Baetge Jahn v rámci kurzu na Massachusetts Institute of Technology a dál jej rozvíjela během svého působení na Vrije Universiteit v Bruselu. Česká verze Hry s dobrými otázkami vznikla v rámci projektu Otázkami k rozvíjení demokratických hodnot (reg. č. CZ.07.4.68/0.0/0.0/16_037/0000348), který byl spolufinancován Evropskou unií. Realizace projektu probíhala v rámci Operačního programu Praha – pól růstu ČR v období od 1. 9. 2017 do 31. 7. 2019.

OBSAH

Ikony u otázek	4
Herní plán a pravidla hry	5
Metodický list pro pedagogy	6
Žluté otázky	7
Červené otázky	8
Modré otázky	9
Zelené otázky	10
Pracovní list	11

IKONY U OTÁZEK

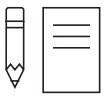

Zapište do pracovního listu

Diskutujte ve skupině

HRA S DOBRÝMI OTÁZKAMI

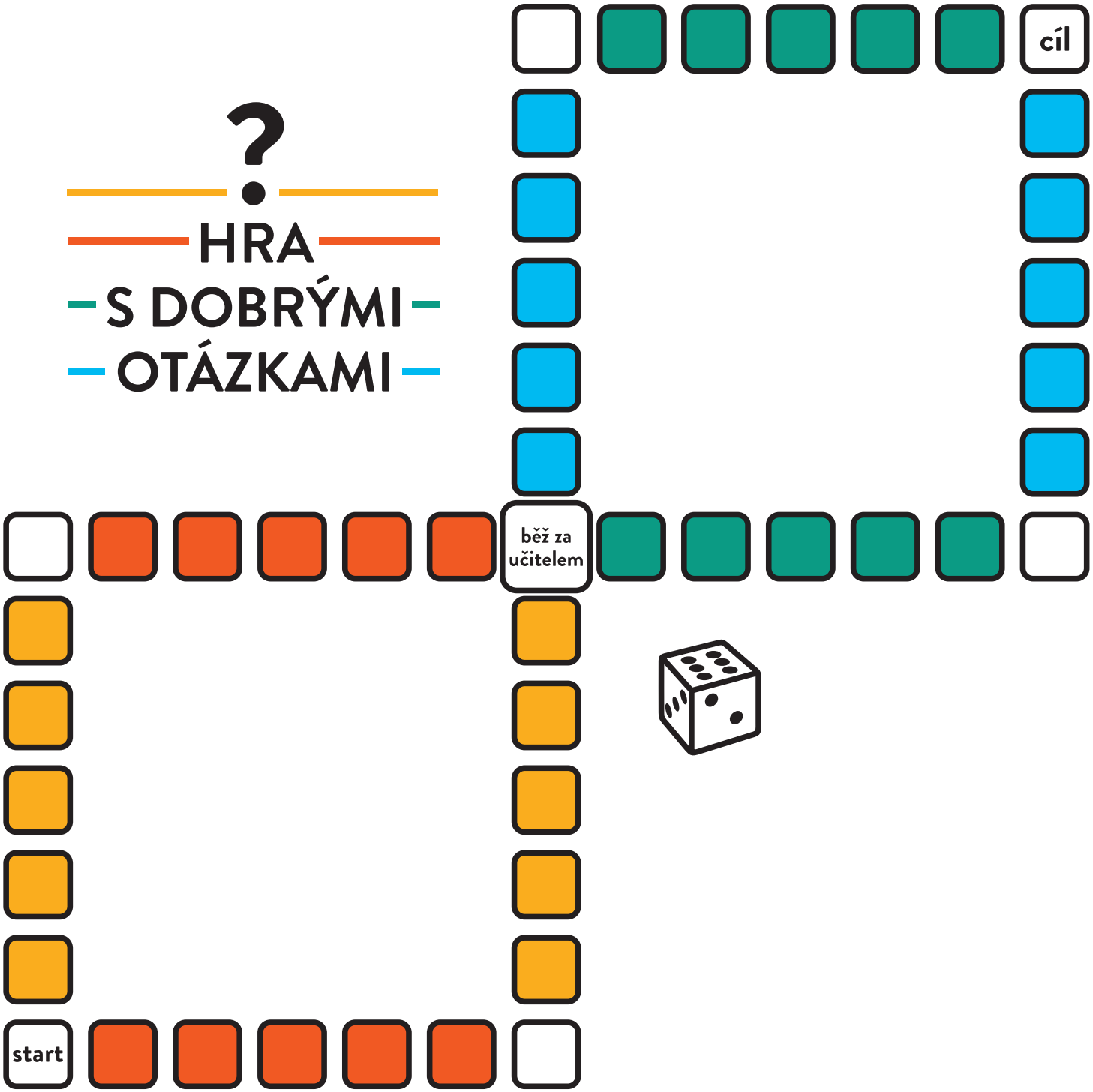

Hrajeme ve skupinkách o 3 hráčích. Každý hráč se snaží dostat se **ze startu k cíli**. V každém kole každý hráč **hodí kostkou, posune se na nové pole a označí na něm svou pozici (svými iniciálami). Hráč si vytáhne jednu z kartiček** odpovídající barvy a **nahlas přečte danou otázku**. Každý **úkol či otázku hráči ve skupince zodpovídají společně.**

Hráči se mohou **přesunout pouze na políčko, na které zatím nikdo nestoupl.** Pokud se hráč nemůže posunout dopředu, hází kostkou znovu, a to nanejvýš třikrát. Když se stále pohnout nemůže, hraje hráč další.

První hráč ze skupiny, který projde přes středové pole, dojde k učiteli pro úkol.

Hlavním cílem hry je poznávání, reflexe a sdílení nápadů. Hra končí, když všichni hráči doputují do cíle nebo když vyprší čas.

(Pokud hrají dva hráči, posouvají se ze startu do cíle a pak zpět na start.)

METODICKÝ LIST PRO PEDAGOGY

Cílová skupina: žáci 1. stupně ZŠ
Časová dotace: 45 minut

– Motivační úvod *(doporučený rozsah: cca 2 min.)*

Krátká diskuse – zeptejte se žáků na otázku typu: Co si představíš, když se řekne... (když uslyšíš slovo...) „rovnost, jedinečnost..."

– Rozdělte žáky do skupin (způsob rozdělení závisí na učiteli, možno zvážit rozdělení dětí již předem např. v předešlé výukové hodině, může být zároveň motivující pro další očekávání).

– Uspořádejte lavice pro hru (nejlépe ale již před hodinou, tedy o přestávce či jindy).

– Rozdejte do skupin herní plány, kostky, sady rozstříhaných otázek (např. v obálkách, aby žáci neviděli otázky, otázky je nutné vytisknout a rozstříhat tak, aby každá skupina měla jednu rozstříhanou stránku otázek od každé barvy – otázky tiskněte ze samostatného souboru s otázkami pro tisk) a pracovní list s fotografiemi.

(doporučený rozsah celého bloku: cca 2 min.)

– Seznamte žáky s herním plánem, pravidly hry (vysvětlenými pod herním plánem) a ikonkami u otázek.

– Připomeňte pravidla komunikace ve skupinách:

– Mluví jen jeden.
– Pravidlo STOP.
– Naslouchání.
– Stručnost, jasnost, výstižnost - aby se dostalo na každého.
– Důvěra a sdílení.

(doporučený rozsah celého bloku: cca 3 min.)

– Vlastní hra *(doporučený rozsah co nejdelší: cca 35 min.)*

Skupinky žáků mají před sebou herní plán a na stůl si dají hromádky kartiček rozdělených podle barev textem dolů.

Průchod středovým polem:

První žáky ze skupinky, který projde středovým políčkem herního plánu, dojde k učiteli pro zadání úkolu:

– Nakreslete symbol míru (učitel může mít u sebe nějaké vytištěné příklady – pro seznámení, rozšíření zkušeností žáků). Kreslí všichni žáci ve skupině.

Poznámka k červeným otázkám:

Pokud se žáci budou ptát, zda existuje univerzální odpověď platná pro všechny děti na světě k daným tématům, měl by učitel být připraven umět odpovědět (např. Každému z nás něco chutná víc nebo míň. To je pro každého jedinečné. To, co nám chutná, nesouvisí s tím, kde bydlíme.).

Reflexe po hře (doporučený rozsah: cca 3 min. na jednu možnost)

Možnosti:

1) Žáci se s učitelem sejdou v kruhu na zemi a každý žák řekne jednu větu o svých pocitech ze hry.

2) Reflexe symbolikou, gestem – pocity dětí, doplňující otázky – teploměr apod.

3) Galerie pracovních listů – obrázky symbolů míru vycházející z úkolu po průchodu středem, pracovní listy s fotografiemi a doplněnými větami:

Pracovní listy a obrázky můžete umístit např. magnety na magnetickou tabuli nebo rozložit po zemi, na parapet apod., žáci si je prohlédnou a diskutují o nich, na pracovní listy lze navázat v dalších hodinách.

4) Záznam na tabuli, na flipchart – každý žák přiběhne a napíše jedno až tři slova vystihující pocity ze hry, sdílení ve skupině, získané poznatky apod.

Pozn.: Nedoporučujeme tzv. shrnutí učitelem (monolog), reflexe by měla být ze strany žáků aktivní. Onen „monolog" může být pouze velmi krátkým úvodem pro reflexi, příp. zcela závěrečným slovem s oceněním aktivní práce.

ŽLUTÉ OTÁZKY

Co asi mají děti na všech fotografiích společného?

Co bychom se asi mohli od dětí na obrázcích naučit?

Na co byste se chtěli dětí na obrázcích zeptat?

Proč se asi některé děti na obrázcích usmívají?

Co se vám na obrázcích líbí?

ČERVENÉ OTÁZKY

Co asi baví děti na celém světě?

Vymyslete alespoň 3 různé odpovědi a doplňte je do pracovního listu.

Jak se asi cítí dítě, když ztratí oblíbenou hračku?

Vymyslete alespoň 3 různé odpovědi a doplňte je do pracovního listu.

Je to podobné pro děti v Evropě, v Asii a v Austrálii?

Na co se asi každý den těší všechny děti na světě?

Vymyslete alespoň 3 odpovědi a doplňte je do pracovního listu.

Co asi chutná všem dětem ve velkých městech, v malých městech i na venkově?

Vymyslete alespoň 3 různé odpovědi a doplňte je do pracovního listu.

Co se potřebují naučit děti na celém světě?

Vymyslete alespoň 3 různé odpovědi a doplňte je do pracovního listu.

Co by všem dětem na světě určitě udělalo radost?

Vymyslete alespoň 3 různé odpovědi a doplňte je do pracovního listu.

MODRÉ OTÁZKY

Co potřebují děti pro to, aby byly šťastné?

Jak můžete pomoci s učením spolužákovi, který ještě neumí dobře česky?

V čem by bylo fajn, kdyby děti z obrázku byli i tvými kamarády?

Co by ses od nich mohl naučit?

Které konkrétní situace vedou k pocitům dětí na obrázku?

Uveď alespoň 5 výhod, které plynou z toho, že jsou lidé odlišní.

ZELENÉ OTÁZKY

Jak můžete zapojit do hry spolužáka, který ještě neumí dobře česky?

Jak můžete pomoci s učením spolužákovi, který ještě neumí dobře česky?

Jak můžete zapojit do hry nového spolužáka s hendikepem (např. na vozíčku, nevidomého)?

Co se mohu naučit od spolužáka, který je nevidomý? Zkuste přijít na co nejvíce nápadů, protože každé dítě je jiné.

Jaké sporty a hry mohou dělat děti na vozíčku?

Zkuste vymyslet co nejvíce různých nápadů.

Každý člověk je jedinečný, co to znamená?

Dáte dohromady 5 nápadů, co se od sebe navzájem můžeme učit?

PRACOVNÍ LIST

„Children PNG“, licencováno pod CC BY-NC 4.0

Civil society champsions rights of people with disabilities, Ukraine“ autor: UNDP in Europe and Central Asia, licencováno pod CC BY-NC-SA 2.0

„Soccer“, autor: Bea Staley, licencováno pod CC BY-SA 2.0

Děti baví .....

Když děti ztratí hračku .....

Děti mají radost z .....

Děti se těší na .....

Dětem chutná .....

Děti se potřebují naučit .....